

130. ХӨЛӨГ ОНГОЦНЫ БАГТААМЖИЙН ХЭМЖИЛТИЙН ТУХАЙ ОЛОН УЛСЫН КОНВЕНЦ

1969 оны 6 дугаар сарын 23-ны өдөр баталж,
1982 оны 7 дугаар сарын 18-ны өдөр хүчин төгөлдөр болсон*

Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар,

Олон улсын аялалд оролцож буй хөлөг онгоцны багтаамжийг тодорхойлохтой холбоотой нэгдсэн зарчим болон дүрэм тогтоохыг эрмэлзэж;

Конвенц байгуулах замаар энэхүү зорилтод хүрэх нь хамгийн зохистой гэж үзэж;

Дор дурдсан зүйлийг хэлэлцэн тохиролцов:

1 дүгээр зүйл

Конвенцийн дагуу хүлээх ерөнхий үүрэг

Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар энэхүү конвенц болон энэхүү конвенцийн салшгүй хэсэг болох хавсралтын заалтыг дагаж мөрдөхийг хүлээн зөвшөөрнө. Энэхүү конвенцийн заалт бүрийг хавсралтын заалтын нэгэн адил авч үзнэ.

2 дугаар зүйл

Нэр томьёо

Энэхүү конвенцийн зорилгоор, өөрөөр зааснаас бусад тохиолдолд:

1. “журам” гэж энэхүү конвенцид хавсаргасан журмыг;
2. “захиргаа” гэж өөрийн улсын далбаан дор хөлөг онгоц аялуулж буй улсын Засгийн газрыг;
3. “олон улсын аялал” гэж энэхүү конвенц үйлчилж буй улсаас тухайн улсын гадна оршиж буй боомт хүртэлх, эсхүл үүний эсрэг чиглэл дэх далайн аялалыг; Энэхүү зорилгоор Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар олон улсын харилцааг нь хариуцаж буй, эсхүл Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага удирдах байгууллага нь болж байгаа аливаа нутаг дэвсгэр бүр тусдаа улс болно;
4. “нийт багтаамж” гэж энэхүү конвенцийн заалтын дагуу тодорхойлсон хөлөг онгоцны нийт багтаамжийн хэмжилтийг;
5. “цэвэр багтаамж” гэж энэхүү конвенцийн заалтын дагуу тодорхойлсон хөлөг онгоцны ашигтай хүчин чадлын хэмжээг;
6. “шинэ хөлөг онгоц” гэж энэхүү конвенц хүчин төгөлдөр болсон өдөр болон түүний дараа хэрсэнг нь барьсан, эсхүл угсралтын адилтгах шатанд байгаа хөлөг онгоцыг;
7. “ашиглагдаж байгаа хөлөг онгоц” гэж шинэ биш хөлөг онгоцыг;
8. “урт” гэж хэрсэнгийн орой хэсгээс хэмжсэн хамгийн бага цутгасан өргөний 85 хувь дахь усны шугамын нийт уртын 96 хувь, эсхүл хэрэв илүү тохиромжтой гэж үзвэл их биеийн урд хэсгээс тэрхүү усан шугам дээрх чиглүүлэгч суурийн тэнхлэг хүртэлх уртыг;
9. “байгууллага” гэж Засгийн газар хоорондын далайн зөвлөлдөх байгууллагыг хэлнэ.

3 дугаар зүйл

Үйлчлэх хүрээ

1. Энэхүү конвенц нь олон улсын аялалд оролцож буй дараахь хөлөг онгоцонд үйлчилнэ:
  - a) Засгийн газар нь Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар болох улсад бүртгэгдсэн хөлөг онгоц;
  - b) Конвенцийн 20 дугаар зүйлд заасан нутаг дэвгэрт бүртгэгдсэн хөлөг онгоц;

* Монгол Улс 2002.09.26-ны өдөр нэгдэн орсон.

- с) Засгийн газар нь Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар болох улсын далбааг мандуулсан бүртгэгдээгүй хөлөг онгоц;
2. Энэхүү конвенц дараахь хөлөг онгоцонд үйлчилнэ:
- а) шинэ хөлөг онгоц;
- б) Захиргаа өөрийн ашиглагдаж байгаа хөлөг онгоцны багтаамжийн хэмжээнд зайлшгүй хийгдэх өөрчлөлт гэж үзэн аливаа өөрчлөлт, эсхүл сайжруулалтыг хийж байгаа хөлөг онгоц;
- с) эзэмшигчийн хүсэлтээр ашиглагдаж байгаа хөлөг онгоц; болон
- д) энэхүү хэсгийн (b) болон (c)-д дурдсан хөлөг онгоцноос бусад энэхүү конвенц хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс хойш 12 жил ашиглагдаж байгаа бүх хөлөг онгоцонд бусад олон улсын хүчин төгөлдөр үйлчилж буй конвенцийн холбогдох шаардлагыг мөрдүүлэх зорилгоор тэдгээрийн одоогийн багтаамжийг хэвээр үлдээнэ.
3. Энэхүү зүйлийн 2(с) дэд хэсгийн дагуу энэхүү конвенц үйлчилж буй ашиглагдаж байгаа хөлөг онгоц нь энэхүү конвенц хүчин төгөлдөр болохоос өмнө олон улсын аялал дахь хөлөг онгоцонд Захиргаанаас мөрдүүлж буй шаардлагын дагуу тодорхойлсон багтаамжтай байж болохгүй.

4 дүгээр зүйл **Үл хамаарах**

1. Энэхүү конвенц дараахь хөлөг онгоцонд үйлчлэхгүй:
- а) дайны хөлөг онгоц; болон
- б) уртын хэмжээ нь 24 метр/79 тохой/-ээс бага хөлөг онгоц.
2. Энэ зүйлийн аль ч заалт хөлөг онгоцны зөвхөн дараахь чиглэлийн хөдөлгөөнд үйлчлэхгүй:
- а) Умард Америкийн Их Нуурууд болон Гэгээн Лоренсын мөрөн, чингэхдээ Кап де Розье-аас Уэст Пойнт, Антикостын арал руу татсан ромб шугам болон Антикостын арлын умард хэсгээс баруун уртрагын 63 хэмийн голдочийн дагуу дорно зүг;
- б) Каспийн тэнгис; эсхүл
- с) Рио де ла Плата, Парана болон Уругвай мөрөн, чингэхдээ Пунта Раса /Кабо Сан Антонио/, Аргентин, Пунта дель Эсте, Уругвайн хооронд ромб шугам татсаны дагуу дорно зүг.

5 дугаар зүйл **Давагдашгүй хүчин зүйл**

1. Хөлөг онгоц цаг агаарын хүндрэл, эсхүл бусад давагдашгүй хүчин зүйлээс шалтгаалан зорьж байсан чиглэлээсээ хазайсан шалтгаан нь аялалын чиглэлийг өөрчилж энэхүү конвенцийн заалтыг зөрчсөн болохгүй.
2. Энэхүү конвенцийн заалтыг хэрэглэхдээ Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар цаг агаарын хүндрэл эсхүл бусад давагдашгүй хүчин зүйлийн улмаас аливаа хөлөг онгоц зорьж байсан чиглэлээс хазайсан, эсхүл цагаасаа хоцорсон явдлыг зохих байдлаар авч үзнэ.

6 дугаар зүйл **Багтаамжийг тодорхойлох**

Захиргаанаас нийт болон цэвэр багтаамжийг тодорхойлох боловч энэхүү тодорхойлолтыг өөрийн хүлээн зөвшөөрсөн хувь хүн, эсхүл байгууллагад хариуцуулж болно. Холбогдох захиргаа нь нийт болон цэвэр багтаамжийг тодорхойлох тохиолдол бүрт бүрэн хариуцлага хүлээнэ.

7 дугаар зүйл **Гэрчилгээ олгох**

1. Олон улсын багтаамжийн гэрчилгээг (1969) энэхүү конвенцийн дагуу нийт болон цэвэр багтаамжийг нь тодорхойлсон хөлөг онгоц бүрт олгоно.

2. Энэхүү гэрчилгээг Захиргаа болон Захиргаанаас зүй ёсоор зөвшөөрөл олгосон хувь хүн, эсхүл байгууллага олгоно. Захиргаа гэрчилгээтэй холбоотой аливаа тохиолдол бүрт бүрэн хариуцлага хүлээнэ.

8 дугаар зүйл

Бусад Засгийн газраас гэрчилгээ олгох

1. Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар нөгөө Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газрын хүсэлтээр энэхүү конвенцийн дагуу хөлөг онгоцны нийт болон цэвэр багтаамжийг тодорхойлж, хөлөг онгоцонд Олон улсын багтаамжийн гэрчилгээ /1969/-г олгох, эсхүл олгохыг зөвшөөрч болно.

2. Хүсэлт гаргасан Засгийн газарт гэрчилгээний хувь болон багтаамжийн тооцооллын хувийг аль болох даруй шилжүүлнэ.

3. Гэрчилгээг хөлөг онгоц далбааг нь мандуулж байгаа, эсхүл мандуулах улсын Засгийн газрын хүсэлтээр олгосон тухай мэдэгдлийг тийнхүү олгогдсон гэрчилгээнд оруулж, энэхүү гэрчилгээ нь конвенцийн 7 дугаар зүйлийн дагуу олгосон гэрчилгээний нэгэн адил хүчинтэй байхаар хүлээн зөвшөөрөгдөнө.

4. Засгийн газар нь Хэлэлцэн тохиролцогч бус Засгийн газар болох улсын далбааг мандуулсан хөлөг онгоцонд Олон улсын багтаамжийн гэрчилгээ (1969)-г олгохгүй.

9 дүгээр зүйл

Гэрчилгээний загвар

1. Гэрчилгээг албан ёсны хэлээр, эсхүл олгож буй улсын хэлээр үйлдэнэ. гэрчилгээний эх бичвэрийг англи, франц хэлээр үйлдээгүй бол эдгээр хоёр хэлний аль нэгнийг нь орчуулгыг хавсаргана.

2. Гэрчилгээний загвар хавсралт II-д дурдсан загвартай адил байна.

10 дугаар зүйл

Гэрчилгээг цуцлах

1. Хэрэв зохион байгуулалт, угсралт, хүчин чадал, зай ашиглалт болон хөлөг онгоцны зорчигчийн гэрчилгээгээр тогтоосон зорчигчийн зөвшөөрөгдсөн нийт тоо, хөлөг онгоцон дээр зурагдсан даацын тэмдэглэгээг өөрчилсөн нь нийт болон цэвэр багтаамжийг ихэсгэх шаардлага үүссэн тохиолдолд журамд дурдсан аливаа үл хэрэглэх заалтын дагуу Захиргаанаас Олон улсын багтаамжийн гэрчилгээ (1969)-ний хүчинтэй хугацааг дуусгавар болгон цуцалж болно.

2. Хөлөг онгоцонд Захиргаанаас олгосон гэрчилгээ нь энэхүү зүйлийн 3 дугаар хэсэгт дурдсанаас бусад тохиолдолд хөлөг онгоцонд өөр улсын далбааг шилжүүлснээр хүчинтэй хугацаа дуусгавар болно.

3. Засгийн газар нь Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар болох өөр улсын далбааг хөлөг онгоцонд шилжүүлснээр Олон улсын багтаамжийн гэрчилгээг (1969) 3 сар хүртэлх хугацаанд, эсхүл Захиргаа түүнийг солих зорилгоор өөр Олон улсын багтаамжийн гэрчилгээ (1969)-г аль болох даруй олгох хүртэл хүчинтэй хэвээр байна. Далбааг өмнө нь мандуулж байсан улсын Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар нь шилжүүлэх үед тухайн хөлөг онгоцны эзэмшиж байсан гэрчилгээний хувь болон хөлөг онгоцны багтаамжийн тооцооллын хувийг шилжүүлэлт хийгдсний дараа Захиргаанд аль болох даруй хүргүүлнэ.

11 дүгээр зүйл

Гэрчилгээг хүлээн зөвшөөрөх

Энэхүү конвенцийн дагуу Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газрын зөвшөөрлийн дагуу олгосон гэрчилгээг Хэлэлцэн тохиролцогч бусад Засгийн газар хүлээн зөвшөөрөх ба тэдгээрийн олгосон гэрчилгээний нэгэн адил хүчин төгөлдөр үйлчилж, энэхүү конвенцоор хамарсан бүхий л зорилгоор авч үзнэ.

12 дугаар зүйл **Үзлэг шалгалт**

1. Засгийн газар нь Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар болох улсын далбааг мандуулсан хөлөг онгоц нь Хэлэлцэн тохиролцогч бусад Засгийн газрын боомтод байх үед эдгээр Засгийн газраас зохих ёсоор зөвшөөрөгдсөн албан тушаалтан тухайн хөлөг онгоцонд үзлэг шалгалт хийнэ. Уг үзлэг шалгалт нь дараахь үйл ажиллагаагаар хэгаарлагдана:

- а) тухайн хөлөг онгоц хүчин төгөлдөр Олон улсын багтаамжийн гэрчилгээ(1969)-тэй эсэх;
- б) хөлөг онгоцны ерөнхий үзүүлэлт нь гэрчилгээнд дурдсан өгөгдөлтэй адил байгаа эсэх.

2. Ямар ч тохиолдол нь ийм үзлэг шалгалтын зорилгоор хөлөг онгоцыг саатуулах шалтгаан болохгүй.

Хэрэв хөлөг онгоцны ерөнхий үзүүлэлтийг нийт болон цэвэр багтаамжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх зорилгоор Олон улсын багтаамжийн гэрчилгээ (1969)-нд тусгасан үзүүлэлтээс өөрчилснийг үзлэг шалгалтаар тогтоосон тохиолдолд далбааг нь мандуулсан улсын Засгийн газарт даруй мэдэгдэнэ.

13 дугаар зүйл **Давуу эрх**

Энэхүү конвенцийн дагуу авах давуу эрхийг уг конвенцийн дагуу хүчин төгөлдөр гэрчилгээ эзэмшээгүй хөлөг онгоцны хувьд шаардахгүй.

14 дүгээр зүйл **Өмнө байгуулсан гэрээ, конвенц болон тохиролцоо**

1. Энэхүү конвенцид оролцогч Засгийн газрын Талуудын хооронд багтаамжтай холбоотой хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа бүхий л гэрээ, конвенц болон тохиролцоо нь дараахь хөлөг онгоцны хувьд тэдгээрт заасан хугацаанд хэвээр бүрэн хүчин төгөлдөр үйлчилнэ. Үүнд:

- а) энэхүү конвенц үйлчлэхгүй хөлөг онгоц;
- б) тусгайлсан зорилгоор төлөвлөөгүй асуудалтай холбоотойгоор энэхүү конвенц үйлчилж буй хөлөг онгоц.

2. Эдгээр гэрээ, конвенц болон тохиролцоо нь энэхүү конвенцийн заалттай зөрчилдвөл тэрхүү хэмжээгээр энэхүү конвенцийн заалтыг баримтална.

15 дугаар зүйл **Мэдээлэл дамжуулах**

Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар Байгууллагад дараахь зүйлийг мэдэгдэх болон хадгалуулах үүрэг хүлээнэ:

- а) хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газарт тараах зорилгоор энэхүү конвенцийн заалтын дагуу олгосон гэрчилгээний хангалттай тооны загвар;
- б) энэхүү конвенцийн хүрээнд олон талын асуудлаар гаргасан хууль, тушаал, тунхаг, дүрэм болон бусад эрх зүйн баримт бичгийн эх бичвэр;
- с) хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газарт тараах зорилгоор багтаамжтай холбоотой асуудлаар өөрийн нэрийн өмнөөс үйл ажиллагааг явуулах эрхийг олгосон төрийн бус байгууллагын жагсаалт.

16 дугаар зүйл **Гарын үсэг зурах, хүлээн зөвшөөрөх болон нэгдэн орох**

1. Энэхүү конвенц нь 1969 оны 06 сарын 23-ны өдрөөс эхлэн 6 сарын хугацаанд гарын үсэг зурахад нээлттэй байх бөгөөд түүнээс хойш нэгдэн ороход нээлттэй байна. Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага, эсхүл түүний төрөлжсөн аливаа байгууллага, эсхүл Олон

улсын атомын энергийн агентлагийн гишүүн улсын Засгийн газар, эсхүл Олон улсын шүүхийн дүрмийн оролцогч талууд энэ конвенцийн оролцогч Тал дараахь байдлаар болж болно:

- а) тайлбар хийлгүйгээр хүлээн зөвшөөрч гарын үсэг зурах;
- б) дараа нь хүлээн зөвшөөрөх нөхцлөөр гарын үсэг зурж, хүлээн зөвшөөрөх;
- с) нэгдэн орох.

2. Хүлээн зөвшөөрөх, эсхүл нэгдэн орох нь хүлээн зөвшөөрөх, эсхүл нэгдэн орох тухай батламж жуух бичгийг Байгууллагад хадгалуулснаар хүчинтэй болно. Байгууллага нь энэхүү конвенцид гарын үсэг зурсан, эсхүл нэгдэн орсон бүх Засгийн газарт шинээр хүлээн зөвшөөрсөн, эсхүл нэгдэн орсон болон батламж жуух бичгийг гардуулсан өдрийн талаар мэдэгдэнэ. Байгууллага энэхүү конвенцид 1969 оны 06 сарын 23-ны өдрөөс хойш 6 сарын хугацаанд конвенцид гарын үсэг зурсан бүх Засгийн газрыг мэдэгдэнэ.

17 дугаар зүйл

Хүчин төгөлдөр болох

1. Энэхүү конвенцид холимог худалдааны хөлөг онгоцны флот дэлхийн худалдааны хөлөг онгоцны флотын нийт багтаамжийн 65-аас доошгүй хувийг эзэлдэг 25-аас доошгүй улсын Засгийн газар тайлбар хийлгүйгээр хүлээн зөвшөөрч гарын үсэг зурсан, эсхүл 16 дугаар зүйлийн дагуу хүлээн зөвшөөрсөн, эсхүл нэгдэн орсон тухай батламж жуух бичгийг хадгалуулахаар өгсөн өдрөөс хойш 24 сарын дараа хүчин төгөлдөр болно. Байгууллага нь бүх Засгийн газарт энэхүү конвенцид гарын үсэг зурсан эсхүл нэгдэн орсон тухай конвенц хүчин төгөлдөр болсон өдрийн хамт мэдэгдэнэ.

2. Энэхүү зүйлийн 1 дүгээр хэсэгт дурдсаны дагуу 24 сарын хугацаанд энэхүү конвенцийг хүлээн зөвшөөрсөн, эсхүл түүнд нэгдэн орсон тухай батламж жуух бичгийг хадгалуулсан Засгийн газрын хувьд, хүлээн зөвшөөрөх, эсхүл нэгдэн орох нь энэхүү конвенц хүчин төгөлдөр болсон, эсхүл хүлээн зөвшөөрөх, эсхүл нэгдэн орох тухай батламж бичгийг хадгалуулахаар өгсөн өдрөөс хойш 3 сарын дараа, ингэхдээ хамгийн сүүлд өгсөн өдөр хүчин төгөлдөр болно.

3. Энэхүү конвенц хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс хойш хүлээн зөвшөөрсөн, эсхүл нэгдэн орсон тухай батламж жуух бичгийг хадгалуулсан Засгийн газрын хувьд тэрхүү батламж жуух бичгийг хадгалуулсан өдрөөс хойш 3 сарын дараа хүчин төгөлдөр болно.

4. Энэхүү конвенцийн нэмэлт, өөрчлөлт хүчин төгөлдөр болгоход шаардлагатай бүхий л арга хэмжээг биелүүлсэн өдрөөс хойш, эсхүл нэмэлт, өөрчлөлтийг санал нэгтгэйгээр хүлээн зөвшөөрсөн тохиолдолд 18 дугаар зүйлийн 2 дугаар хэсгийн (b) дэд хэсгийн дагуу шаардлагатай бүх нөхцөлийг хангасан гэж үзвэл хадгалуулсан хүлээн зөвшөөрөх, эсхүл нэгдэн орох тухай батламж жуух бичгийг конвенцийн хувьд нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан байдлаар хэрэглэнэ.

18 дугаар зүйл

Нэмэлт, өөрчлөлт

1. Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газрын саналын дагуу энэ зүйлд дурдсан аль нэг үйл ажиллагааны дагуу энэхүү конвенцид нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно.

2. Санал нэгтгэйгээр нэмэлт, өөрчлөлтийг хүлээн зөвшөөрөх:

а) Байгууллага Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газрын хүсэлтийн дагуу энэхүү конвенцид оруулахаар санал болгосон аливаа нэмэлт, өөрчлөлтийг санал нэгтгэйгээр хүлээн зөвшөөрүүлэх зорилгоор Хэлэлцэн тохиролцогч бүх Засгийн газарт хүргүүлнэ.

б) Өмнө нь хүчин төгөлдөр болох өдрийг тохирсноос бусад тохиолдолд ийм нэмэлт, өөрчлөлт нь Хэлэлцэн тохиролцогч бүх Засгийн газар түүнийг хүлээн зөвшөөрсөн өдрөөс хойш 12 сарын дараа хүчин төгөлдөр болно. Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар нь Байгууллагад нэмэлт, өөрчлөлтийг хүлээн зөвшөөрсөн, эсхүл түүнээс татгалзаж буй тухайгаа нэмэлт, өөрчлөлтийг нөгөө тал анх хүргүүлснээс хойш 24 сарын дотор мэдэгдээгүй тохиолдолд Хэлэлцэн

тохиролцогч Засгийн газрыг тухайн нэмэлт, өөрчлөлтийг хүлээн зөвшөөрсөн гэж үзнэ.

3. Байгууллагаар хэлэлцсэний дараахь нэмэлт, өөрчлөлт:

а) Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газрын хүсэлтийн дагуу энэхүү конвенцид оруулахаар санал болгосон аливаа нэмэлт, өөрчлөлтийг Байгууллага авч хэлэлцэнэ. Байгууллагын Далайн аюулгүй байдлын хорооны хуралдааны санал хураалтаар санал өгч буй гишүүдийн олонх болох гуравны хоёрын саналаар баталсан тийм нэмэлт, өөрчлөлтийг Байгууллагын Ассамблейгаар хэлэлцүүлэхээс хамгийн багадаа 6-аас доошгүй сарын өмнө Байгууллагын бүх гишүүд болон бүх Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газарт мэдэгдэнэ. Байгууллага Ассамблейн хуралдаанд санал өгч буй гишүүдийн олонх болох гуравны хоёрын саналаар баталсан нэмэлт, өөрчлөлтийг хүлээн зөвшөөрүүлэх зорилгоор Хэлэлцэн тохиролцогч бүх Засгийн газарт мэдэгдэнэ.

б) Ийм нэмэлт, өөрчлөлт нь түүнийг Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газрын гуравны хоёр хүлээн зөвшөөрсөн өдрөөс хойш 12 сарын дараа хүчин төгөлдөр болно. Нэмэлт, өөрчлөлт нь түүнийг хүчин төгөлдөр болохоос өмнө хүлээн зөвшөөрөхгүй байгаа тухайгаа мэдэгдсэн Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газраас бусад бүх Хэлэлцэн тохиолцогч Засгийн газрын хувьд хүчинтэй болно.

с) Ассамблей нь түүний хуралдаанд оролцож санал өгч буй гишүүдийн олонх болох гуравны хоёр, түүний дотор Далайн аюулгүй байдлын хороог төлөөлж буй Засгийн газрын олонх болох гуравны хоёрын саналаар энэхүү хэсгийн (с) дэд хэсгийн дагуу мэдэгдэл хийсэн болон хүчин төгөлдөр болсноос хойш 12 сарын дотор нэмэлт, өөрчлөлтийг хүлээн зөвшөөрөөгүй Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газарт нэмэлт, өөрчлөлт нь ач холбогдол бүхий шинжтэй, түүнийг цаг хугацаанд нь батлан шийдвэрлэхийг санал болгож байсан тохиолдолд тэрхүү хугацаа дуусгавар болсны дагуу энэхүү конвенцийн тал байлгахаас татгалзаж болно.

д) Энэхүү хэсгийн аль ч заалт нь уг конвенцид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах үйл ажиллагааг энэхүү хэсгийн дагуу санал болгосон, тухайн өөрчлөлт нь энэхүү заалтын 28 эсхүл 4 дүгээр хэсэгтэй нийцэж байна гэж үзвэл Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газрыг тэрхүү өөрчлөлт хийх үйл ажиллагааг хэдийд ч авахад саад болохгүй.

4. Бага хурлаар нэмэлт, өөрчлөлт оруулах:

а) Байгууллага нь Засгийн газрын бага хурлыг энэхүү конвенцийн нэмэлт, өөрчлөлтийг хэлэлцэх зорилгоор Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газрын хүсэлтээр болон Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газрын гуравны нэгээс доошгүй хувь нь хүлээн зөвшөөрснөөр хуралдуулна.

б) Байгууллага нь бага хурлын хуралдаанд оролцож санал өгч буй гишүүдийн олонх болох гуравны хоёрын саналаар баталсан нэмэлт, өөрчлөлтийг хүлээн зөвшөөрүүлэхээр Хэлэлцэн тохиролцогч бүх Засгийн газарт мэдэгдэнэ.

с) Ийм нэмэлт, өөрчлөлт нь Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газрын гуравны хоёр нь хүлээн зөвшөөрсөн өдрөөс хойш 12 сарын дараа хүчин төгөлдөр болно. Нэмэлт, өөрчлөлт нь түүнийг хүчин төгөлдөр болохоос өмнө хүлээн зөвшөөрөхгүй байгаа тухайгаа мэдэгдсэн Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газраас бусад бүх Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газрын хувьд хүчинтэй болно.

д) Энэхүү хэсгийн (а) дэд хэсгийн дагуу хуралдаж буй бага хурал нь хуралдаанд оролцож санал өгч буй гишүүдийн олонх болох гуравны хоёрын саналаар тэрхүү нэмэлт, өөрчлөлт нь чухал ач холбогдолтой гэж үзэн түүнийг батлах цаг хугацаанд нь шийдэж болох бөгөөд энэхүү хэсгийн (с) хэсэгт дурдсаны дагуу тайлбар хийсэн болон нэмэлт, өөрчлөлтийг хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс хойш 12 сарын хугацаанд нэмэлт, өөрчлөлтийг хүлээн зөвшөөрөөгүй Хэлэлцэн тохиолцогч Засгийн газрыг энэ конвенц хүчинтэй байх хугацаанд оролцогч Тал байлгахаас татгалзаж болно.

5. Байгууллага энэхүү зүйлийн дагуу хүчин төгөлдөр болох аливаа нэмэлт, өөрчлөлтийг тэрхүү нэмэлт, өөрчлөлт бүрийн хүчин төгөлдөр болох өдрийн хамт бүх Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газарт мэдэгдэнэ.

6. Энэ зүйлийн дагуу хүлээн зөвшөөрснийг, эсхүл мэдэгдлийг Байгууллагад батламж жуух бичиг хадгалуулах замаар гүйцэтгэх бөгөөд Байгууллага нь хүлээн зөвшөөрснийг, эсхүл мэдэгдлийг хүлээн авсан тухай бүх Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газарт мэдэгдэнэ.

19 дүгээр зүйл Цуцлах

1. Энэхүү конвенцийг аливаа Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар уг конвенц тухайн Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газрын хувьд хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс хойш 5 жилийн дараа хэдийд ч цуцлаж болно.

2. Байгууллагад цуцлах тухай батламж жуух бичгийг хадгалуулснаар тийнхүү цуцлалт нь хүчин төгөлдөр болох бөгөөд Байгууллага ийнхүү хүлээн авсан аливаа цуцлалт болон түүнийг хүлээн авсан өдрийг бусад бүх Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газарт мэдэгдэнэ.

3. Цуцлалт нь Байгууллага цуцалсан тухай батламж бичгийг хүлээн авснаас хойш 1 жилийн дараа, эсхүл цуцалсан тухай батламж бичигт тусгасан илүү урт хугацааны дараа хүчин төгөлдөр болно.

20 дугаар зүйл Нутаг дэвсгэр

1.

а) Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага нь тухайн нутаг дэвсгэрийн хувьд удирдах байгууллага болох, эсхүл Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар нь аливаа нутаг дэвсгэрийн олон улсын харилцааг хариуцаж байгаа тохиолдолд тухайн нутаг дэвсгэрт энэхүү конвенцийн үйлчлэлийг хамруулах зорилгоор тэрхүү нутаг дэвсгэртэй аль болох даруй зөвлөлдөх, эсхүл зохистой гэж үзэж болох аливаа арга хэмжээг авах болон Байгууллагад бичгээр мэдэгдэх замаар тус нутаг дэвсгэрт энэхүү конвенц үйлчлэхийг хэдийд ч зарлаж болно.

б) Энэхүү конвенц нь мэдэгдлийг хүлээн авсан өдрөөс, эсхүл мэдэгдэлд дурдсан бусад өдрөөс эхлэн конвенцид заасан нутаг дэвсгэрийн хувьд үйлчилж эхэлнэ.

2.

а) Уг конвенц хүчин төгөлдөр үйлчилж эхэлсэн өдрөөс хойш 5 жилийн дараа хэдийд ч энэхүү зүйлийн 1 дүгээр хэсгийн (а) дэд хэсгийн дагуу мэдэгдэл хийсэн Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага, эсхүл аливаа Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газар нь энэхүү конвенц нь мэдэгдэлд дурдсан тэрхүү нутаг дэвсгэрт үйлчлэхгүй болсныг Байгууллагад бичгээр мэдэгдэж зарлана.

б) Энэхүү конвенц тэрхүү мэдэгдэлд дурдсан аливаа нутаг дэвсгэрийн хувьд Байгууллага мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш 1 жилийн дараа болон мэдэгдэлд дурдсан илүү урт хугацааны дараа хүчингүй болно.

3. Байгууллага энэхүү зүйлийн 1 дүгээр хэсгийн дагуу энэхүү конвенцийн үйлчлэлд хамаарагдах бүх нутаг дэвсгэр болон 2 дугаар хэсэгт заасны дагуу тэрхүү үйлчлэл хүчингүй болсон тухай бүрт нь конвенц хүчинтэй болох эсхүл хүчингүй болох өдрийг Хэлэлцэн тохиролцогч бүх Засгийн газарт мэдэгдэнэ.

21 дүгээр зүйл Хадгалах болон бүртгэх

1. Байгууллага энэхүү конвенцийг хадгалах бөгөөд Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга конвенцийн жинхэнэ хувийг конвенцид гарын үсэг зурсан болон нэгдэн орсон бүх Засгийн газарт хүргүүлнэ.

2. Энэхүү конвенц хүчин төгөлдөр болмогц Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын 102 дугаар заалтын дагуу Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад эх бичвэрийг бүртгүүлэх болон нийтэд зарлуулах зорилгоор хүргүүлнэ.

22 дугаар зүйл
Хэл

Энэхүү конвенцийг англи болон франц хэлээр нэг хувь үйлдсэн бөгөөд эх бичвэрүүд адил хүчинтэй байна. Орос болон испани хэлээрх албан ёсны орчуулгыг үйлдэж, гарын үсэг зурсан эх хувийн хамт хадгалав.

дээр дурдсаныг нотолж, тус тусын Засгийн газраас зохих ёсоор олгогдсон бүрэн эрхийнхээ хүрээнд энэхүү конвенцид гарын үсэг зурав.

Лондон хотноо нэг мянга есөн зуун жаран есөн оны зургаадугаар сарын хорин гуравны өдөр үйлдэв.

ХАВСРАЛТ I

**ХӨЛӨГ ОНГОЦНЫ НИЙТ БОЛОН ЦЭВЭР
БАГТААМЖИЙГ ТОДОРХОЙЛОХ ЖУРАМ**

Журам 1
Ерөнхий зүйл

1. Хөлөг онгоцны багтаамж нь нийт болон цэвэр багтаамжаас бүрдэнэ.
2. Нийт багтаамж болон цэвэр багтаамжийг эдгээр журмын дагуу тодорхойлно.
3. Шинэ загварын хөлөг онгоцны угсралтын тодорхойлолтод заасан нийт болон цэвэр багтаамж нь эдгээр журмын заалтын хэрэгжилтэд нөлөөлөхүйц, үндэслэлгүй, эсхүл хэрэгжүүлэх боломжгүй байвал Захиргаанаас тодорхойлсны дагуу байна. Багтаамжийг ийнхүү тодорхойлсон тохиолдолд Захиргаа нь тодорхойлоход ашигласан аргачлалын дэлгэрэнгүйг Хэлэлцэн тохиролцогч Засгийн газарт мэдээллэх зорилгоор Байгууллагад хүргүүлнэ.

Журам 2

Хавсралтад дор дурдсан нэр томъёог ашиглав.

1. “Дээд тавцан” гэж салхи болон далай уруу харсан бүх нээлхий салхинаас байнгын хамгаалагдсан, хөлөг онгоцны доод бүх талын нээлхий хэсэг уснаас байнгын хамгаалалттай байхаар тоногдсон хөлөг онгоцны хамгийн дээд өргөгдсөн давцанг хэлнэ. Шаталсан тавцантай хөлөг онгоцонд, хамгаалалтгүй тавцангийн хамгийн доод шугам болон энэ шугамын үргэлжлэл нь тавцангийн дээд хэсэгтэй зэрэгцээ байхыг дээд тавцан гэж үзнэ;

2.

а) “Цутгасан өргөн” гэж доод хэрсэнгийн оройгоос дээд тавцангийн ёроол хүртэлх босоо шугамаар хэмжих зайг хэлнэ. Мод болон олон төрлийн материалаар хийсэн хөлөг онгоцонд энэ зайг хэрсэнгийн доод булан хүртэл хэмжинэ. Дунд хэсгийн доод тал нь хөндий хэлбэрийн байвал, эсхүл зузаан хавтгай тулгуур хийсэн байвал хэмжилтийг тавцангийн доод шугамаас доод ёроолын ирмэг хүртэл хийнэ;

б) Хөлөг онгоц дугуй хэлбэрийн хажуутай бол цутгасан өргөнийг тавцангийн цутгасан шугам болон хана нийлэх цэг хүртэл дугуй хэлбэрийн хажуу өнцөгтэй байхаар өргөгдсөн шугамыг хэмжинэ;

с) Дээд тавцанг шаталсан хэлбэртэй болон тавцангийн өргөгдсөн хэсэг нь цутгасан өргөнийг тодорхойлох цэгээс дээгүүр оршиж байна гэж тодорхойлвол цутгасан өргөний хэмжилтийг өргөгдсөн хэсэгтэй параллель шугамын дагуу тавцангийн доод хэсгээс сунгасан цэг хүртэл хэмжинэ.

3. “Өргөн” гэж хөлөг онгоцны хамгийн их өргөн, түүний дотор металл ханатай хөлөг онгоцонд дунд хэсгээс цутгасан хашлага хүртэлх зай, өөр бусад материалаар хийсэн ханатай хөлөг онгоцонд хаалтын гаднах гадарга хүртэлх зайг;

4. “Хашигдсан зай гэж хөлөг онгоцны их бие, суурилуулсан, эсхүл хөдөлгөөнт хаалт, эсхүл хашлага, байнгын болон хөдлөх тавцангийн дээврээс бусад тавцан, эсхүл бүрээсээр хязгаарлагдсан бүх зайг хэлнэ. Тавцаны эвдрэл, эсхүл онгоцны их бие, тавцан эсхүл дээвэр, хаалт, эсхүл хашлага дахь аливаа онгорхой хэсэг, эсхүл хаалт эсхүл хашлага байхгүй байх нь тэдгээрийг хашигдсан зай гэж тодорхойлоход саад болохгүй.

5. “Хязгаарлагдаагүй зай” гэж энэхүү Дүрмийн 4 дүгээр хэсгийн заалтыг үл харгалзан энэхүү хэсгийн (а)-аас (е) дэд хэсэгт дурдсан зайг “хязгаарлагдаагүй зай” гэж тооцох бөгөөд хашигдсан зайны хэмжээнд оролцуулахгүй боловч тэрхүү зайг дараахь 3 нөхцөлийн ядаж нэгийг нь биелүүлж байвал хязгаарлагдаагүй зай гэж тооцно:

- тавиур, эсхүл ачааг хамгаалах, эсхүл хадгалах бусад хэрэгсэлээр тоноглогдсон зай;
- онгорхой хэсэг нь хаах аливаа хэрэгсэлээр тоноглогдсон;
- тэрхүү онгорхой хэсгийг хаах боломжоор хангасан угсралт:

а)

i) Байгууламжийн доторх зай нь тавцангийн гол суурийг нийлүүлсэн хэсгээс 25 мм-ээс ихгүй өргөнтэй хавтгай зүйлээс гадна тавцангаас тавцан руу сунгагдах нээлхийн төгсгөл хэсгийн эсрэг байх бөгөөд ийм нээлхий нь зайны нээлхийн шугам дахь тавцангийн өргөнтэй тэнцүү, эсхүл 90 хувиас илүү байна. Энэхүү заалтыг хашигдсан зайнаас тухайн нээлхийн төгсгөл болон түүнтэй параллель нээлхийн шугам дахь тавцангийн өргөний хагастай тэнцэх нээлхийн зайтай газар байгаа нээлхийн дагуу эсхүл эсрэг харсан шугамын хоорондох зайг хашигдсан зайнаас хасах зорилгоор хэрэглэнэ. (Дэд хавсралт 1-1 зураг).

ii) Гаднах хавтгай давхцаж орж ирэхээс бусад тохиолдолд зайны өргөн нь аливаа тохируулгаас болж тавцангийн өргөний 90 хувиас бага болсон тохиолдолд зөвхөн нээлхийн шугам болон хөлөг онгоцны нэг өнцөгөөс нөгөө өнцөг хүртэлх зайн өргөн нь тавцангийн өргөнтэй адил, эсхүл 90 хувиас бага байвал хашигдсан зайны хэмжээнээс хасагдана. (Дэд хавсралтын 1-ийн зураг 2,3,4 дүгээр зураг)

iii) Хамгаалалтын хана, эсхүл хашлагаас гадна бүхэлдээ нээлттэй байгаа завсар зайг хоёр тусдаа зай болгон тусгаарласан тохиолдолд (а)(i) болон/эсхүл (а)(ii)-ийн дагуу нэгийнх нь, эсхүл хоёулангийнх нь хасалтыг зөвшөөрөх бөгөөд хэрэв хоёр зайн хоорондох тусгаарлалт нь тавцангийн өргөний талаас бага байвал тэрхүү хасалтыг хуваалтад хэрэглэхгүй. (Дэд хавсралт 1-ийн 5,6 дугаар зураг).

б) Дээд тавцангийн дор орших орон зай нь далай болон салхи руу нээлттэй байх хамгаалалтгүй тал нь хөлөг онгоцны их биетэй зөвхөн тулгуур хэсгээр холбогдсон бол ийм орон зайд нээлттэй хашлага, хамгаалалт, төмөр тавцанг суурилуулж болох ба, эсхүл хөлөг онгоцны хажууд тулгуур хийж өгч болох боловч хана, эсхүл хашлагын орой болон төмөр тавганы хоорондын зай нь 0,75 метрээс (2.5 фит) багагүй, эсхүл орон зайны өндрийн гуравны нэгээс багагүй байна. (Дэд хавсралт 1-ийн 7 дугаар зураг)

с) Нээлхийн эсрэг талаас байгууламжийг шууд тойрсон орон зай нь 0.75 метрээс (2.5 фит) бага өндөртэй, эсхүл байгууламжийн өндрийн гуравны нэгтэй тэнцүү байх тохиолдолд тэрхүү байгууламжийн зөвхөн нэг талд нээлт байвал хашигдсан зайны хэмжээнээс хасагдах орон зай нь нээлхийнээс тавцан нээгдэх чиглэлд тавцангийн өргөний хагас хэмжээ хүртэл хязгаарлагдана. (Дэд хавсралт 1-ийн 8 дугаар зураг).

д) Тавцан дээрх дээвэргүй нээлхийн доорх байгууламжийн орон зай нь хэрэв тэрхүү нээлхий нь салхинаас хамгаалагдаагүй болон хаалттай зайнаас хасагдсан орон зай бол нээлхийн газар хүртэл хязгаарлагдана. (Дэд хавсралт 1-ийн 9 дүгээр зураг).

е) Байгууламжийн хязгаарлалтын хамгаалалтын хана дахь хөндий нь салхинаас хамгаалагдаагүй бөгөөд нээлхий нь тавцанаас тавцан руу хаалтгүйгээр үргэлжилж байвал дотор талын өргөн нь байгууламжийн хаалганы өргөн болон өргөтгөлийн

өргөнөөс хэтрэхгүй тохиолдолд хаалганы өргөнөөс 2 дахин илүүгүй байна. (Дэд хавсралт 1-ийн 10 дугаар зураг).

6. “Зорчигч” гэж дор дурьдсанаас бусад хувь хүн бүрийг хэлнэ:

а) хөлөг онгоцны багийн дарга болон гишүүд, эсхүл хөлөг онгоцны үйл ажиллагаатай холбоотой хөлгийн тавцан дээр ажиллаж байгаа бусад хувь хүн; болон

б) нэгээс доош насны хүүхэд.

7. “Ачааны талбай” гэж цэвэр багтаамжийг тооцоолоход оруулах “ачааны зай” нь хөлөг онгоцноос ачааг буулгах бөгөөд тээвэрлэхэд зориулсан хашигдсан орон зай гэж тооцогдох бөгөөд энэ орон зайг цэвэр багтаамжийг тооцоолоход оруулна. Энэхүү ачааны талбайг СС (ачааны хэсэг) үсгээр байнгын тэмдэглэж баримтжуулах ба 100 мм-ээс багагүй (4 инч) өндөртэй үсгээр уншигдахуйц байдлаар байрлуулна.

8. “Ус нэвтрүүлдэггүй” гэж далайн аливаа нөхцөлд хөлөг онгоцонд ус нэтрэхгүй байхыг хэлнэ.

Журам 3 **Нийт багтаамж**

Хөлөг онгоцны нийт багтаамж / GT/ -г дараахь томъёогоор тодорхойлно.
 $GT = K1V$

Энд:

V = хөлөг онгоцны бүх хашигдсан зайн хэмжээ, /метр куб/;

$K1 = 0.2 + 0.02 \log_{10} V$ (эсхүл Дэд хавсралт 2-т заасны дагуу).

Журам 4 **Цэвэр багтаамж**

1. Хөлөг онгоцны цэвэр багтаамж /NT/-ыг дараахь томъёогоор тодорхойлно:

$$NT = K2V_c \frac{(4d)^2}{3D} + K3 \frac{(N1 + N2)}{10}$$

Энд:

$(4d)^2$ -г нэгжээс илүү хэмжээгээр авахгүй;

$(3D)^2$

$K2V_c \frac{(4d)^2}{3D}$ -г 0.25 GT-аас бага байхаар авахгүй;

NT-г 0.30 GT-аас бага авахгүй.

V_c = Хөлөг онгоцны ачааны зайн нийт хэмжээ, /метр куб/;

$K2 = 0.2 + 0.02 \log_{10} V_c$ (Дэд хавсралт 2-т заасны дагуу);

$K3 = 1.25 (GT + 10,000) / 10,000$;

D = Журамд 2(2) дурдсаны дагуу хөлөг онгоцны дунд хэсгийн цутгасан өргөн, /метр/;

d = Энэхүү журмын 2 дугаар хэсэгт дурдсаны дагуу хөлөг онгоцны дунд хэсгийн цутгасан гүн, /метр/;

N1 = 8-аас илүүгүй ортой кабин дахь зорчигчдын тоо;

N2 = бусад зорчигчдын тоо;

N1 + N2 = хөлөг онгоцны зорчигчийн гэрчилгээнд тодорхойлсноор тээвэрлэж явахыг зөвшөөрсөн нийт зорчигчдын тоо; үүнд N1 + N2 нь 13, N1 болон N2 –ээс бага тохиолдолд тэг хэмжээгээр тооцно;

GT = Журам 3-ын зүйлийн дагуу тодорхойлсон хөлөг онгоцны нийт багтаамж.

2. Энэхүү Дүрмийн 1 дүгээр хэсэгт дурдсан (d) цутгасан шугам гэж дараахь аль нэг шугамыг хэлнэ:

- а) “Даацын тэмдэглэгээний тухай” олон улсын конвенц хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хөлөг онгоцны хувьд энэхүү конвенцийн дагуу тодорхойлсон зуны даацын тэмдэглэгээтэй холбогдсон шугам (дүнз ачих ачааны шугамаас бусад);
- б) Зорчигчийн хөлөг онгоцны хувьд хүчин төгөлдөр үйлчилж буй “Далайд хүний аюулгүй байдлыг хангах тухай” олон улсын конвенц, эсхүл холбогдох бусад олон улсын гэрээний дагуу тодорхойлсон даацын тэмдэглэгээний хамгийн гүнзгий хэсэгтэй холбогдсон шугам;
- в) “Даацын тэмдэглэгээний тухай” олон улсын конвенц хүчин төгөлдөр үйлчлэхгүй хөлөг онгоцны хувьд хүчин төгөлдөр үйлчлэхгүй боловч дотоодын хууль тогтоомжийн шаардлагатай нийцүүлэн даацын тэмдэглэгээг тодорхойлж, тэрхүү тодорхойлсон даацын зуны тэмдэглэгээтэй холбогдсон шугам;
- д) даацын тэмдэглэгээг тодорхойлоогүй хөлөг онгоцны хувьд дотоодын хууль тогтоомжтой нийцүүлэн хязгаарлалт хийсэн шугам бол зөвшөөрөгдсөн хамгийн дээд хэмжээний шугам;
- е) Бусад хөлөг онгоцны хувьд Дүрэм 2-ын 2-т тодорхойлсны дагуу хөлөг онгоцны дунд хэсгийн цутгасан өргөний 75 хувь.

Журам 5

Цэвэр багтаамжийн өөрчлөлт

1. Журам 3 болон 4-т дурдсаны дагуу хөлөг онгоцны V, Vc, d, N1 эсхүл N2 зэрэг хөлөг онгоцны тодорхойлолтыг өөрчилсөн бөгөөд тэрхүү өөрчлөлт нь Дүрэм 4-ийн зүйлийн дагуу тодорхойлсон цэвэр багтаамжийг ихэсгэхэд хүрвэл шинэ тодорхойлолтод холбогдсон хөлөг онгоцны цэвэр багтаамжийг тодорхойлж, хойшлуулалгүйгээр хэрэглэнэ.

2. Журам 4-ийн 2-ын (а) болон 2-ын (б) дэд хэсэгт дурдсан даацын тэмдэглэгээг нэгэн зэрэг хэрэглэж буй хөлөг онгоцонд Журам 4-ийн заалтын дагуу тодорхойлсон зөвхөн нэг цэвэр багтаамжийг хэрэглэх бөгөөд энэ багтаамж нь худалдаа хийдэг хөлөг онгоцны даацын тэмдэглэгээг тодорхойлсонтой тохирох холбогдох даацын тэмдэглэгээ байна.

3. Журам 3 болон 4-т дурдсан хөлөг онгоцны V, Vc, d, N1 эсхүл N2 зэрэг үзүүлэлтүүд өөрчлөгдөх эсхүл энэхүү журмын 2 дугаар хэсэгт дурдсан зохих тодорхойлсон даацын тэмдэглэгээг худалдаа хийдэг хөлөг онгоцны улмаас өөрчилсөн болон тэрхүү өөрчлөлт нь Журам 4-ийн зүйлийн дагуу тодорхойлсон цэвэр багтаамжийг багасгахад хүрвэл тийнхүү тодорхойлсон цэвэр багтаамжийг оруулсан шинэ олон улсын багтаамжийн гэрчилгээг одоогийн гэрчилгээг олгосон өдрөөс хойш 12 сар өнгөрөх хүртэл олгохгүй бөгөөд энэ шаардлагыг дараахь тохиолдолд хэрэглэхгүй:

- а) хөлөг онгоц нь өөр улсын далбааг мандуулсан;
- б) Захиргаанаас зайлшгүй хийгдэх өөрчлөлт гэж үзэн, тухайлбал хөлөг онгоцны даацын тэмдэглэгээг өөрчлөхөд хүргэж буй давхаргыг хуулах зэрэг аливаа өөрчлөлт, эсхүл сайжруулалтыг хийж байгаа хөлөг онгоц;
- в) Сүсэгтэн болон тусгай зорилгоор явж буй олон тооны зорчигчдын хөлөг онгоц .

Журам 6

Багтаамжийг тооцоолох

1. Нийт болон цэвэр багтаамжийн тооцоололд орсон бүх хэмжээг тусгаарлагч, эсхүл түүнтэй адилтгах зүйл суурилуулсныг үл харгалзан хаалтын дотор тал хүртэл, эсхүл металаар хийгдсэн хөлөг онгоцонд угсралтын ирмэгийн давхарга хүртэл, эсхүл бусад материалаар хийгдсэн хөлөг онгоцонд гадаргуу дахь угсралтын ирмэгийн дотор тал хүртэл хэмжинэ.

2. Хавсрага, дагалтын хэмжээг нийт хэмжээнд оруулна.
3. Далайд нээлттэй орон зайг нийт хэмжээнээс хасч болно.

Журам 7
Хэмжилт болон тооцоолол

1. Багтаамжийг тооцоолоход ашигласан бүх хэмжилтийг хамгийн багаар сантиметрээр, эсхүл футын 12-ны нэгээр тооцно.
2. Багтаамжийг холбогдох орон зайн хувьд нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн аргаар болон Захиргаа хүлээн зөвшөөрөхүйц нарийвчлалтайгаар тооцно.
3. Тооцоолол нь шалгахад хялбар, зөвшөөрөхөд хангалттай дэлгэрэнгүй байна.

ДЭД ХАВСРАЛТ 1

ДҮРЭМ 2(5)-Т ДУРДСАН ТЭМДЭГЛЭГЭЭ

O = хязгаарласан зай.

C = хашигдсан зай.

I = хашигдсан зай гэж үзэж буй зай.

Хэсэгчилсэн нээлхийг хашигдсан орон зай мэтээр оруулна.

B = тавцангийн нээлхий хэсгийн өргөн.

Дугуй ирмэгтэй хөлөг онгоцонд өргөнийг 11 дүгээр зурагт харуулсны дагуу хэмжинэ.

(1-11 дүгээр зургийн хувьд хэвлэсэн эх бичвэрийг харна уу.)

ДЭД ХАВСРАЛТ 2

ЖУРАМ 3 БОЛОН 4(1)-Т ДУРДСАН КОЕФФИЦИЕНТ K1 БОЛОН K2

V эсхү Vc = Багтаамж, /метр куб/

V буюу Vc	K1 буюу K2	V буюу Vc	K1 буюу K2	V буюу Vc	K1 буюу K2	V буюу Vc	K1 буюу K2
-----------	------------	-----------	------------	-----------	------------	-----------	------------

10	0.2200 45,000	0.2931 330,000	0.3104 670,000	0.3165
20	0.2260 50,000	0.2940 340,000	0.3106 680,000	0.3166
30	0.2295 55,000	0.2948 350,000	0.3109 690,000	0.3168
40	0.2320 60,000	0.2956 360,000	0.3111 700,000	0.3169
50	0.2340 65,000	0.2963 370,000	0.3114 710,000	0.3170
60	0.2356 70,000	0.2969 380,000	0.3116 720,000	0.3171
70	0.2369 75,000	0.2975 390,000	0.3118 730,000	0.3173
80	0.2381 80,000	0.2981 400,000	0.3120 740,000	0.3174
90	0.2391 85,000	0.2986 410,000	0.3123 750,000	0.3175
100	0.2400 90,000	0.2991 420,000	0.3125 760,000	0.3176
200	0.2460 95,000	0.2996 430,000	0.3127 770,000	0.3177
300	0.2495 100,000	0.3000 440,000	0.3129 780,000	0.3178
400	0.2520 110,000	0.3008 450,000	0.3131 790,000	0.3180
500	0.2540 120,000	0.3016 460,000	0.3133 800,000	0.3181
600	0.2556 130,000	0.3023 470,000	0.3134 810,000	0.3182
700	0.2569 140,000	0.3029 480,000	0.3136 820,000	0.3183
800	0.2581 150,000	0.3035 490,000	0.3138 830,000	0.3184
900	0.2591 160,000	0.3041 500,000	0.3140 840,000	0.3185
1,000	0.2600 170,000	0.3046 510,000	0.3142 850,000	0.3186
2,000	0.2660 180,000	0.3051 520,000	0.3143 860,000	0.3187
3,000	0.2695 190,000	0.3056 530,000	0.3145 870,000	0.3188
4,000	0.2720 200,000	0.3060 540,000	0.3146 880,000	0.3189
5,000	0.2740 210,000	0.3064 550,000	0.3148 890,000	0.3190
6,000	0.2756 220,000	0.3068 560,000	0.3150 900,000	0.3191
7,000	0.2769 230,000	0.3072 570,000	0.3151 910,000	0.3192
8,000	0.2781 240,000	0.3076 580,000	0.3153 920,000	0.3193
9,000	0.2791 250,000	0.3080 590,000	0.3154 930,000	0.3194

10,000	0.2800 260,000	0.3083 600,000	0.3156 940,000	0.3195
15,000	0.2835 270,000	0.3086 610,000	0.3157 950,000	0.3196
20,000	0.2860 280,000	0.3089 620,000	0.3158 960,000	0.3196
25,000	0.2880 290,000	0.3092 630,000	0.3160 970,000	0.3197
30,000	0.2895 300,000	0.3095 640,000	0.3161 980,000	0.3198
35,000	0.2909 310,000	0.3098 650,000	0.3163 990,000	0.3199
40,000	0.2920 320,000	0.3101 660,000	0.3164 1,000,000	0.3200

V буюу Vc завсрын үзүүлэлтийн хувьд коэффициент K1 буюу K2 –г шугамын завсрын хэмжээгээр орлуулж бодож олно.

ХАВСРАЛТ II ГЭРЧИЛГЭЭ

Олон улсын багтаамжийн гэрчилгээ (1969)

/Албан ёсны тамга/

“Хөлөг онгоцны багтаамжийг хэмжих тухай” олон улсын конвенц (1969)-ийн заалтын дагуу олгосон.

/Улсын албан ёсны бүтэн нэр/

.....
Конвенц 19 .....-нд хүчин төгөлдөр

/"Хөлөг онгоцны багтаамжийг хэмжих тухай" 1969 оны олон улсын конвенцийн заалтын дагуу хүлээн зөвшөөрөгдсөн холбогдох хувь хүн эсхүл байгууллагын албан ёсны нэр/

Хөлөг онгоцны нэр Тодорхойлсон дугаар эсхүл үсэг Бүртгэх боомт Огноо*

*Хэрсэнг тавьсан, эсхүл хөлөг онгоц угсралтын адилтгах шатанд байх өдөр (Зүйл 2(6)) эсхүл хөлөг онгоцны үзүүлэлт зайлшгүй өөрчлөлтөд орсон (зүйл 3(2)(b))-ны аль нийцэх хэсэгт нь.

ҮНДСЭН ХЭМЖЭЭ

Урт (зүйл 2(8)) Өргөн (журам 2(3)) Суулт (журам 2(2))

ХӨЛӨГ ОНГОЦНЫ БАГТААМЖ:

НИЙТ БАГТААМЖ .....

ЦЭВЭР БАГТААМЖ .....

Энэхүү хөлөг онгоцны багтаамжийг “Хөлөг онгоцны багтаамжийг хэмжих тухай” 1969 оны олон улсын конвенцийн заалтын дагуу тогтоосныг үүгээр нотолж байна.

.....
/олгосон газар/

.....
/олгосон он,сар,өдөр/

.....
/гэрчилгээ гаргасан албан тушаалтны гарын үсэг/ болон/эсхүл /олгосон байгууллагын тамга/

Гарын үсэг зурсан тохиолдолд дараахь хэсгийг нэмнэ:

Дор дурдсан албан тушаалтан энэхүү гэрчилгээг олгоход холбогдох Засгийн газраар зохих ёсоор зөвшөөрөгдсөнөөр гарын үсэг зурав.

.....
/гарын үсэг/

ДААЦАНД ОРУУЛСАН ОРОН ЗАЙ

НИЙТ ДААЦ ЦЭВЭР БАГТААМЖ

ОРОН ЗАЙНЫ НЭР БАЙРШИЛ УРТ ОРОН ЗАЙНЫ НЭР БАЙРШИЛ УРТ

доор тавцан

ЗОРЧИГЧДЫН ТОО (Дүрэм 4(1))

8-аас илүүгүй ортой кабин дахь зорчигчдын тоо .....

Бусад зорчигчдын тоо .....

ОРУУЛААГҮЙ ОРОН ЗАЙ (Дүрэм 2-5)

(*)тэмдгийг хаалттай болон оруулаагүй орон зайг багтаасан дээрх орон зайд нэмж оруулна. (Дүрэм 4-2)

Анхны хэмжилтийг хийсэн он, сар, өдөр, газар.....

Дахин хэмжилтийг урьд нь хийсэн он, сар, өдөр, газар .....

ТЭМДЭГЛЭЛ.